

Operele lui Spiru C. Haret

Ediție îngrijită și note de Constantin Schifirneț

Volumul II
Oficiale

Rapoarte și referate către Ministru, către Consiliul de Miniștri,
către Rege – rezoluțiuni, deciziuni, circulare,
instrucțiuni, apeluri, înștiințări, adrese, ordine

1901–1904

Redactor: Lucian Pricop
Coperta: Cristian Lupeanu
Tehnoredactor: Olga Machin

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Editurii Comunicare.ro, 2009

SNSPA, Facultatea de Comunicare și Relații Publice
Strada Povernei 6, București
Tel./fax: 021 313 58 95
E-mail: editura@comunicare.ro
www.comunicare.ro
www.editura.comunicare.ro

Editat cu sprijinul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică.
Tiraj: 1000 de exemplare.
Preț de vânzare al unui exemplar (mai puțin adaosul comercial): 107 lei (vol. I–VI).

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HARET C., SPIRU

Operele lui Spiru C. Haret / Haret C. Spiru; pref.: Remus Pricopie, Constantin Schifirneț.
Ed. a 2-a, rev. – București: Comunicare.ro, 2009
11 vol.
ISBN 978-973-711-206-4
Vol. II: Oficiale: 1901–1904. – Bibliogr.
ISBN 978-973-711-208-8

I. Pricopie, Remus (pref.)
II. Schifirneț, Constantin (pref.)

821.135.1-821
821.135.1

CUPRINS

Introducere. Activitatea ministerială a lui Haret de la 14 februarie 1901 până la 22 decembrie 1904 / 5

1901–1904 / 31

29. Circulara nr. 3302 din 10 aprilie 1901 către toate școalele, prin care se interzice corespondența între elevi pe cărți poștale ilustrate / 33
30. Circulara nr. 19844 din aprilie 1901 către prefecti ca să dea concurs la înființarea de școli profesionale / 33
31. Circulara nr. 3052 din 11 aprilie 1901 către directorii și directoarele școalelor de toate gradele ca să nu se impună elevilor ore suplimentare / 36
32. Circulara nr. 3021 din 12 aprilie 1901 către revizorii școlari ca învățătorii să cultive grădinile școlare / 36
33. Circulara nr. 2984 din 12 aprilie 1901 către învățători în același scop / 38
34. Circulara nr. 3227 din 25 aprilie 1901 către revizori despre modul de a se arenda învățătorilor terenurile Casei Școalelor pentru cultură model / 40
35. Circulara nr. 22074 din 2 mai 1901 către revizorii școlari pentru orarul școalelor primare / 43
36. Circulara nr. 4194 din 24 mai 1901 către prefecti pentru clădirea localurilor de școale primare / 44
37. Deciziunea nr. 27110 din 24 mai 1901 prin care se hotărăște să fie un singur abecedar și o singură carte de citire / 46
38. Circulara nr. 6730 din 24 iulie 1901 către prefecti pentru școlarii care fac tulburări în localurile publice / 47
39. Deciziune nr. 39374 din 26 iulie 1901 prin care se înființează școale profesionale elementare de la 1 septembrie 1901 / 47
40. Ordinul nr. 7015 din 8 august 1901 către două școale de meserii prin care se arată importanța meseriilor / 56
41. Circulara nr. 43913 din august 1901 către direcțiile școalelor secundare pentru înscrierile în școalele secundare / 58
42. Adresă către episcopi nr. din august 1901 rugându-i să ia măsuri a asocia și pe preoți la cercurile culturale / 61
43. Circulara nr. 7700 din 1 septembrie 1901 către directorii școalelor secundare de băieți și de fete despre începerea cursurilor în septembrie / 61

44. Raport către Rege asupra școalelor și bisericilor române din străinătate, 15 noiembrie 1901 / 66
45. Rezoluție pusă la 22 decembrie 1901 pe raportul nr. 532 din 1901 al revizorului de Roman, care înaintează memoriul învățătorului Mureșeanu privitor la lucrul manual / 121
46. Circulara nr. 685 din 17 ianuarie 1902 către licee și școli secundare de fete ca să se respecte dispozițiile programelor și regulamentele / 122
47. Raport la Rege nr. 3893 din 22 ianuarie 1902 despre activitatea extrașcolară a unor învățători și pentru a li se acorda „răsplata muncii” / 124
48. Circulara nr. 2981 din 26 ianuarie 1902 către revizori și directorii școalelor primare ca să nu se impună elevilor cumpărare de cărți și rechizite neprevăzute de programă / 127
49. Adresa din 20 februarie 1902 către mitropoliți și episcopi cerând concurs pentru îmbunătățirea stării claselor muncitoare / 128
50. Rezoluție pe raportul nr. 190 din 1902 al inspectorului școlar Halița privitor la specula cu caiete de caligrafie etc. / 129
51. Deciziunea nr. 1127 din 4 februarie 1902 ca să se țină în fiecare an în februarie cerc cultural între preoți și învățători spre a-și coordona activitatea / 130
52. Circulară către revizori nr. 1127 din 5 februarie 1902 pentru învățământul rural care trebuie să fie practic / 131
53. Deciziunea nr. 7730 din 8 februarie 1902 pentru sărbătoarea „sădirea pomilor” / 135
54. Apel către proprietarii rurali ca să procure pământ pentru învățământul agricol, februarie 1902 / 138
55. Deciziunea nr. 10825 din 21 februarie 1902 pentru organizarea cercurilor culturale / 139
56. Ordin nr. 15520 din martie 1902 către revizorul de Muscel despre juriile de împăciuire / 142
57. Ordin nr. 2290 din 22 martie 1902 către directorii școalelor secundare de toate felurile despre purtarea elevilor în timpul vacanțelor / 143
58. Decizia nr. 16.148 din 22 martie 1902 obligând pe învățători să dea la conferințele generale informațiuni despre cantine, grădini școlare, cursuri de adulți, cercuri culturale și bănci populare / 143
59. Circulara din 11 aprilie 1902 către revizori ca să adune obiecte pentru alcătuirea unui muzeu de artă națională / 145
60. Circulara nr. 4568 din 22 aprilie 1902 către directorii școalelor secundare de toate felurile din București pentru elevii care fac scandal pe stradă / 147
61. Deciziunea nr. 5036 din aprilie 1902 pentru cultura cartofului / 149
62. Raport la Rege nr. 21698 din 11 mai 1902, laudând munca unor învățători și propunând a fi medaliați cu „răsplata muncii” / 150
63. Deciziunea nr. 6490 din 1 iunie 1902 interzicând elevilor din școală să poarte corset / 151
64. Circulara din 13 iunie 1902 către învățători ca băncile populare să nu facă întreprinderi riscate / 151
65. Deciziunea nr. 37696 din 25 iulie 1902 pentru suspendarea cursurilor în vederea lucrărilor agricole cu școlarii / 152
66. Circulara nr. 37.695 din 28 iulie 1902 către revizori pentru ca școlarii să aibă grădină acasă / 153
67. Deciziune nr. 40.921 din 10 august 1902 pentru organizarea administrației școalelor din imperiul Turciei / 154
68. Circulară către prefecți nr. 9439 din 12 august 1902 pentru expoziția grădinilor școlare / 155

69. Ordin nr. 9016 din 16 august 1902 către direcțiile liceelor din Buzău și Piatra-Neamț pentru introducerea cursului de agricultură / 156
70. Circulara nr. 9445 din 28 august 1902 către maeștrii de muzică pentru a se învăța arii naționale / 160
71. Circulara nr. 43226 din 31 august 1902 către prefecti pentru înființarea cursurilor de adulți / 161
72. Circulara nr. 43265 din 1902 către revizorii școlari cu privire la activitatea corpului didactic rural / 162
73. Deciziunea nr. 45337 din 2 septembrie 1902 pentru salutarea drapelului / 164
74. Deciziunea nr. 9909 din 5 septembrie 1902 pentru închiderea școalelor bulgare din Tulcea / 165
75. Circulara din 28 noiembrie 1902 către prefecti pentru înmulțirea învățătorilor agricoli ambulanți / 166
76. Decizia nr. 11801 din noiembrie 1902 pentru înființarea la casa bisericii o bibliotecă cu tipărituri de ritual / 167
77. Decizia nr. 63702 din noiembrie 1902 pentru serbarea de la Călugăreni (Vlașca) / 168
78. Deciziunea nr. 1153 din 23 decembrie 1902 pentru înființarea de cantine școlare pe lângă școalele de agricultură / 168
79. Circulara nr. 527 din 3 ianuarie 1903 către prefecti ca să ajute școalele de agricultură și meserii cu burse, cantine... / 169
80. Circulara nr. 173 din 9 ianuarie 1903 către directorii liceelor, seminarelor, școalelor normale, școalelor de fete pentru excursiuni în timpul vacanței / 171
81. Circulara nr. din 10 ianuarie 1903 către revizori școlari ca să asocieze pe țărani pentru a lua în arendă pământuri de cultură după exemplul lui I. Zaharescu / 172
82. Deciziunea ministerială nr. 1.729 din 29 ianuarie 1903, prin care se fixează dimensiunile sălilor de clase în școlile rurale în vederea noului orar / 173
83. Circulara din 29 ianuarie 1903 către direcțiunile școalelor private, cu privire la îngrijirea educațiunii în școală / 174
84. Circulara nr. 1073 din 31 ianuarie 1903 către prefecti îndemnând să clădească localuri de școală / 176
85. Deciziunea nr. 3307 din 18 februarie 1903 pentru distribuția sporului de 10% pentru predarea lucrului manual / 177
86. Deciziunea nr. 5828 din 14 martie 1903 pentru înființarea unui orfelinat al corpului didactic / 179
87. Raport la Rege nr. 15598 din 24 martie 1903 pentru numirea învățătorului Brezeanu în Consiliul de administrație al băncilor populare / 181
88. Circulara nr. 17881 din 18 aprilie 1903 către învățători ca să lumineze pe săteni în privința intrigilor contra băncilor populare / 182
89. Adresa nr. 3386 din 19 aprilie 1903 către Școalele de belle-arte ca să facă copii după monumentele naționale și picturi / 184
90. Deciziunea nr. 7675 din 30 aprilie 1903 pentru înființarea cantinei universitare / 185
91. Rezoluțiune pe referatul dlui profesor C. Meissner(19) înregistrat la nr. 13.954 din 13 mai 1903, în gestiunea formării unei biblioteci pedagogice / 188
92. Circulara nr. 6.288 din 16 mai 1903 către primarii comunelor urbane cerând să ia măsuri energice pentru construirea localurilor de școală / 188

93. Circulara nr. 4889 din 5 iunie 1903 către direcțiile școalelor secundare pentru rotația profesorilor la aceste școale / 191
94. Circulara nr. 9842 din iulie 1903 către prefecti pentru expozițiile grădinilor școlare / 192
95. Circulara nr. 9843 din iulie 1903 către revizorii școlari pentru expozițiile grădinilor școlare / 192
96. Circulara nr. 40610 din 28 august 1903 către învățători îndemnându-i să îngrădească grădinile școlare cu glădiță / 193
97. Circulara nr. 40611 din 30 august 1903 către învățători îndemnându-i să culegă cu elevii plante medicinale / 194
98. Raport la Rege asupra activității Ministerului de Instrucție, București, 1903 / 196
99. Deciziunea nr. 49545 din 23 septembrie 1903 prin care se modifică serbarea de la Călugăreni / 414
100. Circulara nr. 11829 din 22 noiembrie 1903 către licee, școale secundare și profesionale ca să aplice legea Casei de economie cu elevii / 414
101. Circulara nr. 11861 din 24 noiembrie 1903 către școalele inferioare de meserii asupra caracterului pe care trebuie să-l aibă lucrările lor / 415
102. Circulara nr. 11862 din 24 noiembrie 1903 către școalele elementare și inferioare de agricultură pentru același lucru / 416
103. Circulara nr. 11966 din 5 noiembrie 1903 către licee, școli de fete etc. în privința examenului de absolvire / 418
104. Circulara nr. 59304 din 2 decembrie 1903 către învățători pentru consolidarea băncilor sătești după noua lege a băncilor populare / 421
105. Circulara nr. 12345 din 4 decembrie 1903 către școalele private ca să introducă cărți aprobate de minister / 422
106. Rezoluția din 23 martie 1904 pe raportul institutorului I. Adamiu nr. 16415–1904 ca să fie la școli mașini de tuns, foarfeci etc. / 422
107. Rezoluția din 19 mai 1904 pe raportul liceului național din Iași pentru îmbogățirea bibliotecii / 423
108. Deciziunea nr. 13075 din mai 1904 ca să se suprimă cele 2 ha. de teren învățătorilor care nu dau venit de pe ele / 423
109. Circulara nr. 34077 din iunie 1904 către învățători arătând că noua lege comunală le dă drept a lua parte la dezbaterile consiliului comunal / 424
110. Circulara nr. 43.873 din 15 august 1904 către președinții camerelor de comerț ca să înlesnească elevilor din școalele comerciale a face practică în prăvălii / 425
111. Circulara nr. 44933 din septembrie 1904 către învățători ca să îndemne pe săteni a se asocia ca să vândă produsele în comun / 426
112. Deciziunea nr. 46051 din 26 august 1904 prin care se organizează școalele de gospodărie rurală pentru fete / 430
113. Ordin nr. 21037 din 30 noiembrie 1904 către învățătorii ambulanți însărcinați cu propaganda pentru tovrășie / 431
114. Circulara nr. 45182 din noiembrie 1904 către învățători ca să dea concurs la ajutarea sătenilor lipsiți de porumb / 438

29.

Circulara nr. 3302 din 10 aprilie 1901 către toate școalele, prin care se interzice corespondența între elevi pe cărți poștale ilustrate

De la un timp, observându-se că se urmează între elevii școalelor publice corespondență cu cărți poștale pictate, în cele mai multe cazuri contra bunelor moravuri și a educației tineretului, sunteți invitat să privegheați, cu cea mai mare atenție, corespondența școlărilor din școala ce dirijați, și pe oricare școlar îl veți dovedi că expediază sau primește cărți obscene să-l pedepsiți cu excluderea din școală pe timp de șase luni și, în caz de recidivă, cu excluderea pentru totdeauna. Ministerul vă face responsabil de exacta și severa aplicare a acestui ordin, căci este hotărât să nu cruțe nimic și pe nimeni, pentru a stârpi acest scandal.

(Publicată în „Colecția legilor Instrucțiunii“ 1901–1904, p. 497).

30.

Circulara nr. 19844 din aprilie 1901 către prefecți ca să dea concurs la înființarea de școli profesionale

Prin bugetul anului curent s-a acordat Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor, un credit pentru înființarea și dezvoltarea învățământului profesional.

Este un lucru știut și recunoscut de toată lumea că era greșită direcțiunea, aproape exclusiv teoretică, ce s-a dat până acum învățământului nostru public. Este iarăși admis, în genere, că se cuvine a se aduce, cât mai curând, o îndreptare, a se mai restrânge învățământul secundar, pentru a se da o impulsie mai energică celui profesional.

S-a încercat a se face această îndreptare prin legea învățământului profesional din 1899, care a fost desființată fără să fi fost aplicată¹.

Până ce să se pună din nou în vigoare, credem că se cuvine să nu pierdem niciun minut pentru a începe lucrarea de îndreptare. De aceea, ne propunem ca, chiar cu începerea viitorului an școlar, să înființăm un număr de școli profesionale de diverse grade, în toate părțile țării.

Deoarece, însă, mijloacele de care dispunem sunt foarte restrânse, avem nevoie de concursul binevoitor al tuturor, pentru a ne ajuta, fie în mod material, fie prin sprijinul moral și prin luminile lor.

Școlile ce ne propunem a înființa anul acesta sunt de două categorii: 1) școli elementare; 2) școli inferioare. Unele din ele vor fi școli de agricultură; altele școli de meserii.

Prin școli elementare înțelegem școli foarte modeste, funcționând cu unul sau doi maștri care să predea meserii din cele mai simple, putând fi practicate cu unelte puține, ieftine și cu un capital de instalație foarte mic. Asemenea școli cugetăm să le înființăm prin târgușoare sau prin satele cele mai mari.

Prin ele, dorim să punem la îndemâna sătenilor și a oamenilor nevoiași mijloace mai bune de a cultiva pământul, precum și unele mici industrii, ușor de exercitat chiar la țară, în zilele neutilizate pentru agricultură.

Școlile inferioare vor fi școli de un nivel ceva mai ridicat, în care se vor învăța meserii mai perfecționate sau metodele agricole ceva mai științifice decât acele care nu pot conveni decât unui mic cultivator. Pe acestea le vom înființa fie în orașe, fie și în alte centre ce s-ar găsi favorabile.

Pentru înființarea unei școli elementare de agricultură, este nevoie de un local, de o întindere de teren cultivabil de cel puțin 20 hectare, de vitele și instrumentele agricole necesare pentru cultivarea acestui teren. Pentru o școală inferioară de agricultură terenul necesar este de 100 hectare.

O școală de meserii reclama un local și uneltele necesare.

Pe lângă toate acestea, se adaugă personalul de maștri, institutori sau învățători și, eventual, o cantină pentru școlarii cu locuința depărtată.

1. E vorba de legea de la 27 martie 1899 asupra „învățământului profesional“, prezentată de Haret și care avea să fie pusă în aplicare la 1 septembrie acel an. Ea dădea soluțiuni pentru întreaga problemă a acestui învățământ, cuprinzând școalele de toate gradele de agricultură, silvicultură, de meserii și de comerț, care toate aveau să depindă de Ministerul Instrucțiunii. Retrăgându-se Haret cu întregul guvern la 12 aprilie 1899, legea n-a fost pusă în aplicare; iar prin legea de la 5 aprilie 1900 s-a modificat (împreună cu legea administrației Ministerului de Instrucție din 1892, legea învățământului primar din 1896, legea învățământului secundar din 1898) și legea lui Haret din 1899. Modificarea aceasta a trecut la Ministerul de Industrie, Comerț și Agricultură școalele de agricultură, silvicultură și arte și meserii, rămânând la Ministerul de Instrucție numai școalele de comerț. De aceea, în 1901, revenind la minister, a pus iar în vigoare legea din 1899 și pentru aplicarea acestei legi dă instrucțiunile din această circulară.

Intenția noastră este ca anul acesta să înființăm în fiecare județ câte o școală elementară, ori de agricultură ori de meserii. Școli inferioare vom înființa mai puține, deocamdată numai școli de meserii și numai în centre unde s-ar găsi elementele unei industrii viitoare care să poată prospera.

Așa clar, în vederea înființării unei școli elementare profesionale în județul d-voastră, am onoare a vă ruga, dle prefect, să binevoiți a ne da avizul d-voastră asupra următoarelor puncte:

1. Credeți d-voastră că ar fi de preferat ca această primă școală să fie o școală de agricultură sau una de meserii? Părerea noastră personală ar fi că deocamdată ar fi de preferat să începem cu o școală de meserii pentru motivul că cheltuielile de instalație sunt mult mai mici, că personalul tehnic îl putem găsi mai lesne și că învățământul lor se poate da de preferință iarna, când tinerii sunt liberi de la munca câmpului. Această din urmă considerație este importantă, pentru că este esențial ca școala ce se va înființa să fie, dacă se poate chiar de la început, cât mai căutată; în caz contrar, s-ar putea ca însăși instituția să se discrediteze în ochii populației rurale. Dorim însă să cunoaștem și părerea d-voastră, în vederea nevoilor speciale ale județului pe care îl conduceți.

2. Dacă ați fi de părere a se face o școală de agricultură, vă rog să-mi spuneți dacă este în județ vreuna din actualele școli rurale, pentru care să se poată procura de județ, de comună sau de vreun particular generos, cele 20 hectare de pământ cultivabil, sau localul, sau uneltele agricole, sau vitele, sau și unele și altele.

Este însă bineînțeles că o asemenea școală nu se poate înființa decât într-o localitate care să fie proprie pentru o cultură cât mai variată și mai perfecționată, și dacă se poate să aibă și apă îndestulătoare pentru irigații și pentru cultura legumelor.

3. Dacă înclinați pentru o școală de meserii, să ne arătați dacă este în județ vreun sat în care locuitorii să exercite deja vreo industrie, dacă această industrie se exercită cu oarecare succes și cu tragere de inimă, pe lângă acestea încă, dacă ni s-ar putea procura acolo vreo înlesnire, în ceea ce privește localul, uneltele sau altfel.

Ne veți arăta încă dacă nu sunt sate unde ar fi nevoie a se face o asemenea școală, pentru a crea o industrie necesară localității, precum: rotăria, dogăria, fierăria etc.

Pe lângă toate acestea, se va avea în vedere condiția deja pusă ca satul să fie cât mai populat, sau cel puțin ca într-o rază de trei sau patru kilometri să se mai afle și alte sate, care toate împreună să aibă o populație destul de mare și, dacă se poate, cu oarecare dare de mână.

De vreme ce timpul de care dispunem până la 1 septembrie este destul de scurt, față cu multiplele greutăți ce avem de învins pentru a înființa aceste școli, vă rugăm, dle prefect, să vă siliți a ne da aceste lămuriri în timpul *cel mai scurt* posibil și anume nu mai târziu de 15 mai.

(Publicată în „Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii“ nr. 184 din 1 aprilie 1901; în „Monitorul Oficial“ din 26 aprilie 1901; în „Colecția legilor Instrucției“ 1901–1904, p. 497.)

31.

Circulara nr. 3052 din 11 aprilie 1901 către directorii și directoarele școalelor de toate gradele ca să nu se impună elevilor ore suplimentare

Ministerul este informat că în unele școli este obiceiul de a se impune școlărilor ore suplimentare de cursuri sau de exerciții, peste acel fixat prin regulament și prin orarele aprobate de minister.

Vă pun în vedere că acest lucru este cu totul neregulat, pentru că orarele se fixează în vederea materiei ce este de trecut și a trebuinței ce este de a lăsa școlărilor timpul necesar pentru odihnă și pentru prepararea lecțiilor.

Vă invit dar ca, îndată după primirea acestui ordin, să faceți să înceteze cu totul aceasta abatere, dacă cumva ea se petrece în școala ce dirijați și să opriți în mod absolut de a se mai repeta pe viitor.

Vă atrag atenția că dvs sunteți însărcinat cu exacta îndeplinire a legii, regulamentelor și dispozițiilor ministeriale și că noi considerăm ca una din cele mai grave neregularități orice abatere de la orar, fie în plus, fie în minus.

(Publicată în „Buletinul Oficial al Ministerului Instrucțiunii“ nr. 184 din 1 aprilie 1901, p. 2866.)

32.

Circulara nr. 3021 din 12 aprilie 1901 către revizorii școlari ca învățătorii să cultive grădinile școlare

Prin art. 24 din lege se prevede ca învățătorul, pe pământul dat pentru grădina școlii, să facă practică agricolă cu elevii, cu toate acestea aproape peste tot nu s-a ținut socoteală de această dispozițiune; pământul școlii sau stă nelucrat, sau învățătorul îl cultivă în așa mod că nu e de niciun folos pentru elevi.

În fiecare an, au fost trimiși câte un număr de învățători la pepinierele statului spre a audia cursurile practice făcute de inspectorii respectivi: întrucât însă le-au folosit aceste cursuri și dacă au pus în practică pe terenul școlii cunoștințele dobândite, aceasta nu știm și nici nu ni s-a comunicat de către d-voastră.

De asemenea am trimis mai mulți învățători la cursurile practice de pomologie și agricultură ținute la Kujdyn, în Transilvania, cu scopul de a-și îmbogăți

cunoștințele lor; însă nici de dâșii nu știm întrucât s-au folosit de aceste cursuri și dacă au luat măsuri de a lucra în mod sistematic pământul școlii.

Ne veți ținea în curent cu ceea ce vor face acești învățători și vă punem în vedere că pe cei neglijenți sau răuvoitori îi vom pedepsi cu toată asprimea.

Afară de aceasta, veți căuta ca, la toate școlile unde se găsesc terenuri puse la dispoziția școlii, învățătorii să facă practică cu elevii și să se silească a le da toate cunoștințele necesare.

Noi nu ținem ca grădina școlii să fie o grădină de lux, însă voim ca învățătorii să cultive pe această jumătate de hectar câte puțin din toate zarzavaturile, legumele, unele din plantele de nutreț, flori, câțiva arbori fructiferi și de ornament, să învețe pe elevi a altoi, să planteze câteva coarde de viță și pe acolo unde sunt podgorii chiar viță americană și să aibă astfel o grădină frumoasă și folositoare.

Acesta a fost motivul care ne-a determinat a adresa învățătorilor alăturată circulară și vă atragem în mod serios atențiunea că noi ținem ca legea să fie executată și ca învățătorii să se conforme ordinului de față.

În inspecțiile ce le veți face școlilor, veți observa dacă învățătorul lucrează cu tragere de inimă și veți nota în condica de inspecție rezultatele ce a dobândit. Sfaturile ce le veți da acestora, cu privire la grădina școlii, veți căuta să fie aduse la îndeplinire și veți controla aceasta la o nouă inspecție ce veți face școlii. Pe acei învățători pe care îi veți găsi neglijenți, să nu întârziati a-i arăta ministerului, spre a fi pedepsiți.

Vă mai rugăm a ne trimite un tablou în care să ne arătați: 1. care școlii din județul d-voastră nu posedă pământ pentru grădină; 2. dacă li s-ar putea da pământ, fie în împrejurul școlii, fie în marginea satului și dacă acest pământ l-am putea dobândi ori pe proprietățile statului ori pe acelea ale comunei; 3. acolo unde nici statul nici comuna nu are pământ, ne veți arăta numele proprietarilor la care am putea interveni ca să doneze școlii neînsemnata porțiune de cel puțin o jumătate de hectar.

Dorim ca aceste date să le putem avea cât mai în grabă.

Cu această ocaziune, vi se mai aduce la cunoștință că ministerul a prevăzut în bugetul Casei Școlilor o sumă din care se vor da câte cinci premii de 50 lei de fiecare județ acelor învățători care ar avea grădina cea mai bine întocmită și care își vor da silința ca exemplul lor să fie imitat decât se poate mai mulți săteni din acea comună.

Acest premiu va servi și pentru cumpărarea instrumentelor și a semințelor de care va fi nevoie pentru a putea face o cultură sistematică.

Această dispozițiune a ministerului o veți comunica învățătorilor, fie la inspecțiunile ce faceți școlilor, fie în conferințe, iar în luna octombrie, anul viitor, ne veți arăta numele acelor care vor întruni condițiunile de mai sus, spre a li se trimite premiile stabilite.